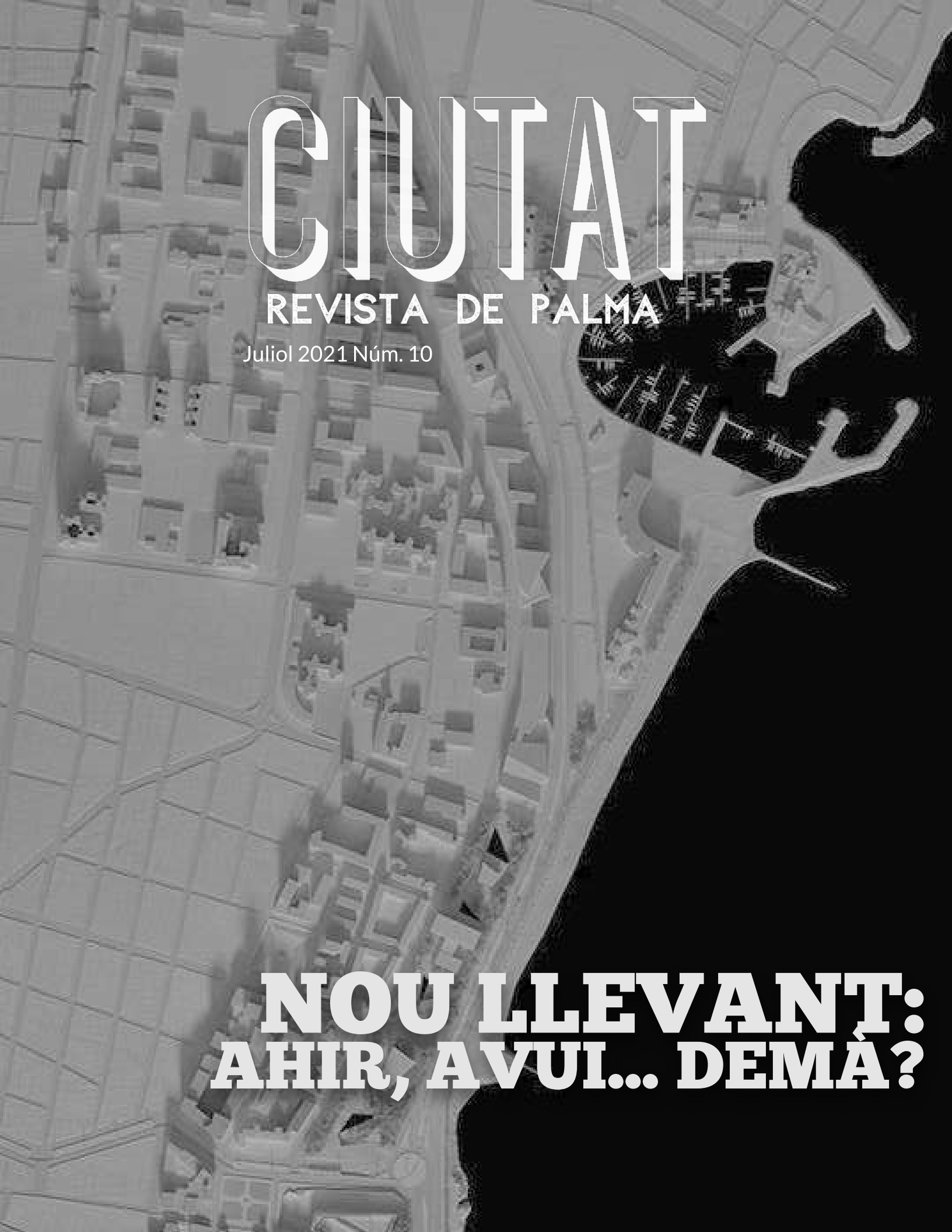

An aerial, grayscale photograph of a city grid, likely Palma de Mallorca, showing a dense arrangement of buildings and streets. The right side of the image shows a coastline with a dark, irregular shape representing the sea.

CIUTAT

REVISTA DE PALMA

Juliol 2021 Núm. 10

**NOU LLEVANT:
AHIR, AVUI... DEMÀ?**

CIUTAT

REVISTA DE PALMA

Edita:

PALMA XXI

www.palmaxxi.com
info@palmaxxi.com

Ciutat és una publicació independent i plural que defensa la llibertat d'expressió. Les opinions expressades a les seves pàgines no són assumides necessàriament per Palma XXI, sinó que pertanyen als seus autors i autores, que en són responsables.

Direcció: Maria Reyero i Juanjo Suárez

Consell assessor: Jaume Garau, Lluïsa Dubon i Climent Picornell

En aquest número han col·laborat: Lluïsa Dubon, José Juan Novás, Neus Truyol, Martín Ribas, Bartomeu Alorda, Jorge Martín, Grup de Dones de la Soledat, Grup d'Amics de la Soledat de Foraporta, AA:TOMIC LAB, José Mansilla.

Amb el suport de: **Fundació
Iniciatives del Mediterrani**

Portada: Maqueta de Barceló&Balanzó Arquitectes.

EN AQUEST NÚMERO DE CIUTAT

El trànsit de polígon perifèric a districte d'innovació
Per Lluïsa Dubon i Juanjo Suárez
04

Iniciativa Ramon Llull 2030
Canviar el model de ciutat des de la façana marítima?
06

Entrevista amb Neus Truyol
Regidora Model de Ciutat
09

Mapes de Ciutat
Nou Llevant, present i futur
11

Projectes del Districte d'Innovació
12

Eixos de treball del Districte d'Innovació
16

Qui dies passa, anys empeny
Per Caterina Ramis Cabrer i Tolo Buades López
Grup d'Amics de la Soledat de Foraporta
20

Les dones, la veu del barri
Per Grup de Dones de La Soledat
21

Espai d'oportunitats i democratització digital
Per Bartomeu Alorda
22

Ignorar la història es estar abocats a repetirla
Per José Mansilla
23

Notícies de Ciutat
24

El futur de Palma: notícies de les entitats
25

Llibres que parlen de gentrificació
26

La Ciudad Cuántica:
Per Lourdes Durán
27

EDITORIAL

El 2024 es compliran seixanta anys de l'aprovació del Pla Parcial del Polígon de Llevant, amb la seva planificació com a polígon d'habitatges on viurien els nouvinguts que la incipient indústria turística necessitava. Quan faci el seu 60 aniversari, el barri del Polígon de Llevant ja s'haurà desfet del llast del malnom de "el polígono" i els seus residents hauran d'haver interioritzat el canvi de topònim a Nou Llevant.

En aquest trànsit de sis dècades que van del "polígon" al "nou", la zona ha experimentat infinitat de contrastos: ha estat zona de camps de conreu i ubicació per a dipòsit de gas, fàbriques d'anhídrid carbònic i subestacions d'electricitat; lloc d'arribada de persones d'altres punts d'Espanya primer i de tot el món en l'actualitat; va ser l'emplaçament de la fira del Ram, del recinte firal IFEBAL i del Circo Williams; és seu de l'Ibavi, IB3Ràdio, Club Diario de Mallorca i la Delegació d'Hisenda, mentre que els seus habitants tenen les rendes més baixes de Palma; es fan batudes policials per narcotràfic i s'organitzen congressos d'àmbit internacional; hi ha sis centres educatius públics i la taxa de població sense estudis és del 33%, de les més altes de Ciutat.

Aquests dies el Llevant de Palma vibra amb les notícies sobre la creació del Districte d'Innovació, que genera il·lusió i escepticisme a parts iguals. Sobre el paper, és una proposta irrenunciable pel que fa a la diversificació i revitalització de l'economia de Palma i de l'illa. Però preocupa, i és positiu que ho faci, el vessant social. I és que La Soledat-Sud i Nou Llevant aquests dies també vibren, literalment, pel renou de les màquines excavadores que perforen el subsòl per consolidar els fonaments de les noves promocions d'apartaments de luxe. No en va, aquests pisos s'anuncien com a oportunitats d'inversió o com a lloguers exclusius de curta estada. Els seus residents, faran barri? I quin barri faran?

La zona de Llevant és marginal en el sentit de la marginació que han patit els seus habitants i en el sentit de trobar-se a un dels marges de la ciutat. Això li ha donat un caràcter de barri perifèric que no es corresponia amb la realitat, i que ara es presenta com una oportunitat que s'hauria de saber aprofitar i gestionar. La millora de Palma ha de passar per la millora de la qualitat de vida dels seus habitants, i no per un desplaçament no desitjat, el trasllat de problemàtiques a altres zones o la pèrdua d'identitat. Repte i oportunitat, el Districte d'Innovació té el desafiament de respectar el patrimoni social i cultural d'ahir, enfortir i cohesionar els barris d'avui i consolidar la ciutat de demà.

El trànsit de polígon perifèric a districte d'innovació

Per Lluïsa Dubon i Juanjo Suárez

El Llevant de Palma ha estat històricament un espai desconnectat i poc cohesionat urbanísticament. Els barris de Foners, la Soledat i Pere Garau d'una banda, i l'efecte pantalla de la via de cintura i l'autopista per l'altra, delimiten l'única zona del Pla Calvet (1901) que mai no es va arribar a desenvolupar.

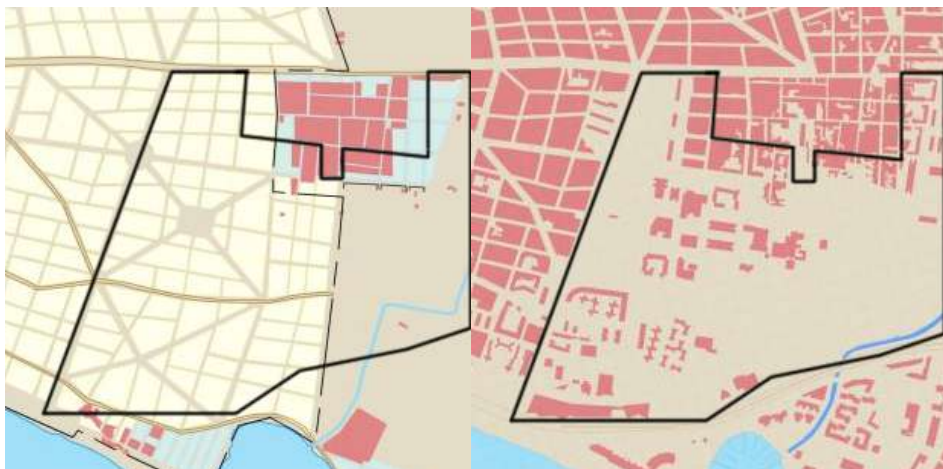
Són diverses les qüestions que poden explicar aquest procés. D'una banda, aquest espai és una de les zones més planes de la ciutat i amb unes terres agrícoles que en el moment de desenvolupar-se el Pla Calvet,

quan s'inicia la construcció de l'Eixample de Palma, tenien un valor considerable. D'altra banda, la ciutat va anar creixent de forma anàrquica, fora de les previsions del Pla i sense que l'Administració adoptés mesures per a corregir-ho – tampoc hi havia disposicions normatives que ho impedissin -. Per tant, la pressió sobre aquestes terres va ser baixa i l'èxit de la planificació escassa pel conjunt de l'Eixample i nul·la en aquest cas.

El Pla Alomar (1943) també va contemplar diverses actuacions a l'anomenat “gran barri de Llevant”, tot i que l'única que es

duria a terme seria la de la localització d'instal·lacions industrials. Qüestió que pot explicar-se pel fet abans comentat, el creixement descontrolat de la ciutat en “urbanizaciones salvajes”, en paraules de Gabriel Alomar, que impedié trobar un lloc apropiat per a aquest tipus d'instal·lacions dins del perímetre urbà de l'època.

Els orígens del barri del Polígon de Llevant que coneixem avui dia es remunten als anys 60. A nivell de l'Estat Espanyol, des de 1954 s'estava gestant un modus d'urbanisme que s'anomenaria “polígon de vivenda”, inspirat en la Carta d'Atenes i que posteriorment adoptaria idees organicismes, a més d'incorporar experiències iniciades abans de la guerra civil. El fruit serà una urbanització caracteritzada per la construcció de blocs oberts i elevats, que es compensen amb amplis espais i equipaments i també amb una rigorosa zonificació, separant les activitats dels habitatges. Amb la redacció del Pla Parcial s'inicia el procés, que culminarà amb l'únic polígon planificat i en gran part realitzat i finançat per l'Estat desenvolupat a les Illes Balears.

En aquesta comparativa de la zona de Llevant podem observar l'enorme diferència entre el disseny que va fer Calvet (esquerra) i la realitat a dia d'avui (dreta). Font: Carta històrica de Palma.

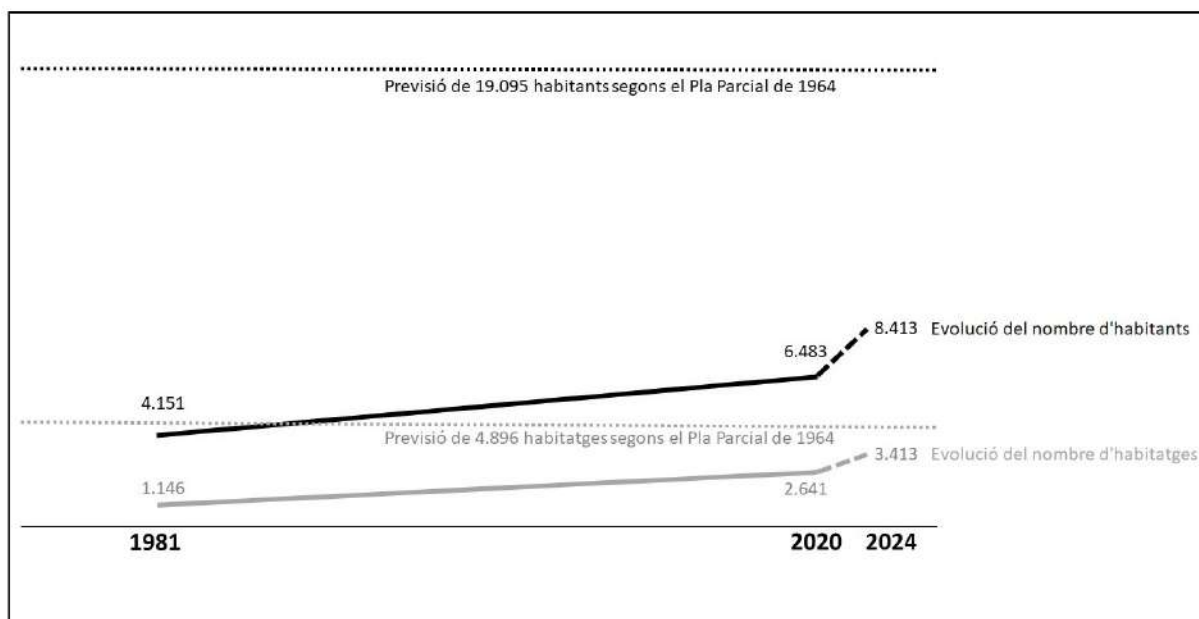
El Pla Parcial del Polígon de Llevant (aprobat l'any 64 i modificat el 1972) es va començar a fer efectiu el 1974. Preveia una població de 19.095 habitants, distribuïts en un total de 4.896 vivendes (a 2020 es compta amb 6.483 habitants i 2.611 habitatges, encara enfora del sostre que marcava el Pla Parcial). Va ser concebut com a solució residencial per a la classe obrera i els treballadors atrets pel boom turístic. Es realitzaren diverses promocions d'habitatge de protecció oficial, que als anys 80 arribaren a suposar el 46% del total d'habitatges del barri. També s'hi ubicaren diversos centres educatius així com algunes instal·lacions industrials, com ara la fàbrica de gas de Gesa o la fàbrica de Coromina Industrial (que més tard seria el Kasal Llibertari, centre neuràlgic del moviment punk de mitjan anys 90). Aquesta zona estratègicament situada va atreure la construcció d'edificis emblemàtics com l'edifici GESA de Josep Ferragut o l'esmentada fàbrica de Can Coromina, d'Enric Juncosa, exemple del racionalisme i malauradament desapareguda.

Alguns edificis de l'Administració han motivat l'afluència de residents d'altres barris, com el Fons de Garantia Salarial, Estrangeria o la Delegació d'Hisenda. L'IFEBAL fins entrat els anys 2000 també va ser un pols d'atracció rellevant. Algunes iniciatives privades s'han ubicat a la zona, com el Patronat Obrer i el Diario de Mallorca als anys 90 o, més recentment, la Fundació Rafa Nadal. També dins d'aquest àmbit hem de considerar la important ubicació del Palau de Congressos de Patxi Mangado, que ha de ser un element que ha de contribuir a la transformació de l'entorn.

El Polígon de Llevant ha comptat fins fa relativament poc amb una gran quantitat de solars sense edificar, i ni tan sols el PERI de 2001 de Joan Busquets s'ha completat per a donar una solució al barri. Així ha arribat als nostres dies amb una personalitat de barriada perifèrica, un tret del tot incongruent si pensam que es troba a menys de 15 minuts caminant del centre històric, que està connectat directament amb els principals accessos de trànsit rodat i que està ubicat just a tocar del passeig marítim, el Portitxol i el Molinar.

En els darrers cinc anys s'ha començat a donar forma a la creació del Districte d'Innovació que vindria a vertebrar el conjunt del barri, també en relació amb les barriades veïnades (especialment La Soledat Sud) i el conjunt de la ciutat. La construcció de nous habitatges (privats i públics), la dotació d'equipaments, la ubicació d'institucions privades de tipus cultural o del tercer sector, etc., establirien les bases per al trànsit del "Polígon" al "Nou Llevant".

El Districte d'Innovació potser sens dubte una aposta de present i futur per a Palma, en la línia del canvi de model i diversificació econòmica. Les característiques que es pretenen abastar estarien clarament diferenciades dels parcs tecnològics. Un districte d'aquest tipus és una oportunitat per a dinamitzar el conjunt del barri i la resta de la ciutat (i de l'illa!), combinant l'atracció de nous residents i l'enfortiment del teixit empresarial i considerant en tot moment els aspectes socials.

Font: Elaboració pròpia a partir del cens de 1981, el padró de 2020 i el Pla Parcial del Polígon de Llevant de 1964.

Iniciativa Ramon Llull 2030

Canviar el model de ciutat des de la façana marítima?

El passat 24 d'abril va ocupar les portades dels principals mitjans de comunicació una foto inusual. Inusual per l'escenari, normalment lluny dels focus mediàtics i institucionals: el parc de Can Palou, a Nou Llevant. Aquesta zona de Palma (que fins fa molt poc era coneguda com el Polígon de Llevant) ha estat durant molts d'anys oblidada i en procés de degradació. Inusual també per reunir els caps de les principals institucions balears al voltant d'un projecte comú. La presidenta de les Illes Balears, la del Consell de Mallorca, el Batle de Palma, el rector de la UIB i el president de l'Autoritat Portuària escenificaven la signatura d'un protocol de col·laboració per al desenvolupament del que s'ha anomenat "Districte d'Innovació de Llevant - Façana Marítima de Palma".

Què ha duit a les principals institucions de la nostra comunitat autònoma a posar els ulls de manera coordinada en una zona de Palma lluny de les intervencions públiques per emprendre el que possiblement serà un dels projectes més

ambiciosos de les últimes dècades? Realment, la foto que es va fer el 24 d'abril mostrava com les administracions públiques han assumit bona part de les propostes del que es coneix com a iniciativa ciutadana Ramon Llull 2030.

José Juan Novás ho va veure clar ja fa temps, per allà el 2014. Va començar a unir les peces del trencaclosques que feia temps li ballava al cap i havia estat compartint amb alguns contactes: va fer un esquema amb els principals elements d'un eix d'actuació amb límits a Avingudes, el carrer Manacor i l'autopista, però també connectat amb la zona portuària, amb el Passeig marítim com a nexa. Al seu esbós, Novás va ubicar punts clau i els va posar en relació: el port, l'edifici de GESA, el Palau de Congressos, el Museu Krekovik, infraestructures industrials en desús però amb valor patrimonial com les fàbriques a Can Ribes i Gorila a la Soledat, etc. "Vaig començar a donar-hi voltes a la necessitat d'aprofitar una sèrie de circumstàncies que té Palma: la relació port - ciutat, la recerca d'una alternativa a la situació de l'edifici de Gesa, el llançament del

Palau de Congressos, la rehabilitació de la Soledat sud i, per últim, la remodelació de Nou Llevant", explica. La seva idea era aconseguir articular una sèrie d'intervencions de tipus urbanístic, econòmic i social, basades en criteris d'innovació i sostenibilitat, però també de rendibilitat, cercant sinergies entre institucions públiques, empreses privades i societat civil.

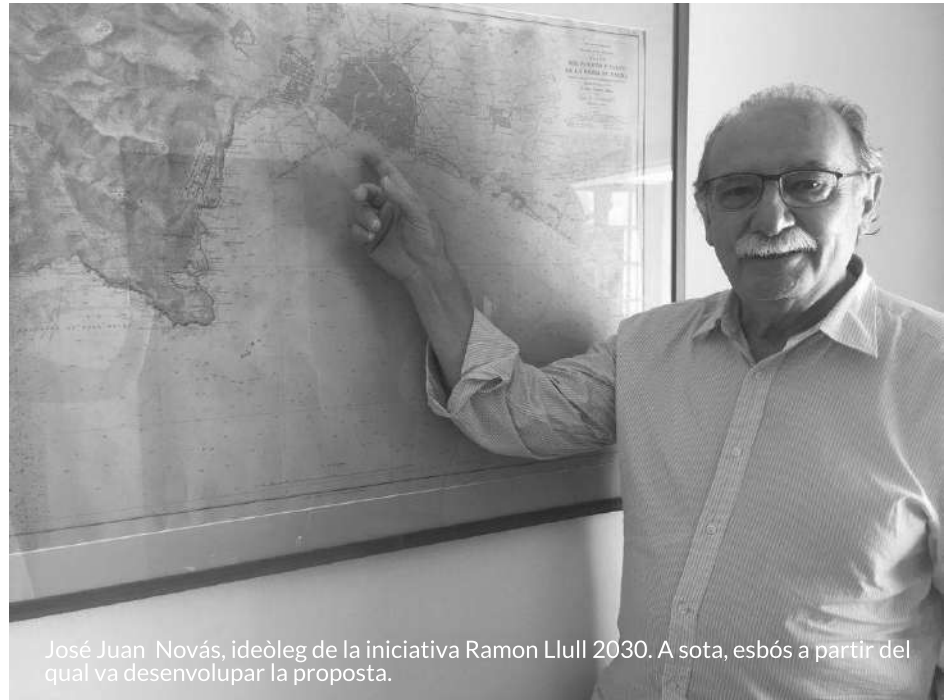
"Feia temps que pensava que a tota aquesta àrea hi havia moltes oportunitats de tipus econòmic, cultural i social, i que calia fer un pla estratègic", explica Novás, qui fou director general de Tributs i de Tecnologies de la Informació i la Comunicació del Govern de les Illes Balears durant la dècada dels anys noranta. "Sempre s'ha percebut com una zona amb conflictes de tipus econòmic i social, i per tant, vaig pensar que calia trobar solucions integrals, coordinades i sinèrgiques, no intervencions desconnectades", rememora Novás, "però molt més que això: la zona que integra Nou Llevant, la Soledat Sud i Foners representa d'alguna manera a tota la ciutat". Novás s'explica: "Nou Llevant és un barri de nova planta poc cohesionat amb la ciutat; la

Soledat Sud, un barri degradat; i Foners, un barri consolidat de l'Eixample de Palma. Fer una planificació estratègica per al desenvolupament dels tres significa aprendre molt sobre com rehabilitar una zona sense perdre el seu patrimoni material i humà i com planificar a una zona nova amb criteris de sostenibilitat, rendibilitat i innovació: un autèntic laboratori urbà a un territori molt acotat". Per Novás els beneficis de tipus econòmic per a la ciutat si la iniciativa tenia èxit serien molt importants: "suposaria el desenvolupament d'un nou model econòmic i la possibilitat d'atracció de talent i inversions a Palma i, per tant, a Balears".

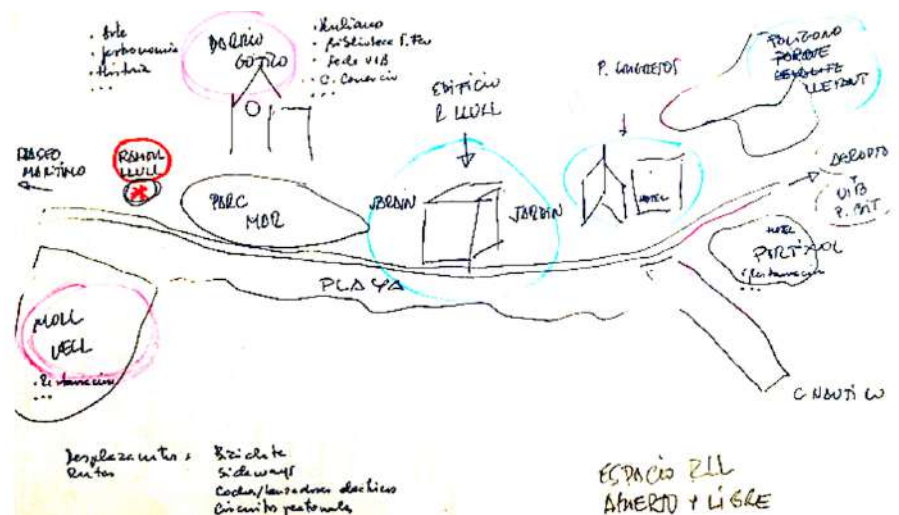
Perquè Ramon Llull 2030? "Preteníem transmetre perspectiva de futur basant-nos en la figura de l'il·lustre pensador des del seu vessant científic. L'estàtua de Ramon Llull en el passeig marítim de Palma té, mirant a la mar a la seva dreta l'antiga Llotja, seu del puixant comerç en el segle XV. A la seva esquerra el Palau de Congressos, que al costat del seu entorn seria la Llotja del Talent del segle XXI", explica Novàs.

Amb aquest discurs literari i una elaborada anàlisi de context i oportunitats sota el braç, Novàs va començar a picar portes per traslladar una idea i una proposta: era urgent planificar una intervenció de futur a tota aquesta zona, amb realitat de barri perifèric essent central a la ciutat, tenint molt espai disponible i comptant amb elements de valor ja instal·lats.

La UIB des del principi es va involucrar. Ja el juliol de 2015 amb el suport del Vicerectorat d'Innovació (amb el ferm compromís del propi vicerector, Jordi Llabrés), es va elaborar una primera proposta. A aquest dossier, i acompanyant l'esbós de

José Juan Novás, ideòleg de la iniciativa Ramon Llull 2030. A sota, esbós a partir del qual va desenvolupar la proposta.

Novàs, es feia un llistat dels ingredients de la recepta per a l'obtenció d'un innovador i nutritiu plat: "a través d'un planejament urbanístic adequat, un estudi exhaustiu d'usos, un model de mobilitat, la posada en ús d'infraestructures improductives, la rehabilitació d'un barri perifèric, el desenvolupament de projectes innovadors relacionats amb la promoció del talent, la recerca, l'economia social, la indústria audiovisual, l'art i la cultura, es doni forma a un enclavament que esdevingui el revulsiu i el germen d'aquest nou model de ciutat que

catapulti a Balears cap a un nou escenari socioeconòmic que garanteixi el nostre futur".

L'Autoritat Portuària, que ja estava en un procés de construir un "ecosistema d'innovació" també es va pujar al carro. "Ramon Llull 2030 ens va oferir la possibilitat de seure a una mateixa taula als principals actors i catalitzadors de la innovació a les Illes", afirmava llavors Jorge Martín, cap de Qualitat i Innovació de l'Autoritat Portuària de Balears.

L'empresa privada, aglutinada al voltant de la Cambra de Comerç,

també va veure clar que hi volien ser a la iniciativa, i de fet varen ser seu de les jornades per donar-hi forma, l'abril de 2016. Les jornades, organitzades per la UIB i RLL2030, varen portar per títol "Proposta d'un model de zona urbana d'especial interès científic i tecnològic a Palma". Durant tres dies es varen debatre aspectes com les possibilitats del PGOU per donar suport a la definició d'un districte urbà d'interès científic i tecnològic o el desenvolupament del marc legal i econòmic per a l'atracció d'inversions i empreses i es va parlar de casos considerats exitosos com Màlaga, amb el seu model d'Smart City. "Aquestes jornades pretenien començar un debat ciutadà sobre quina Palma volem al futur i quina pot ser la nostra estratègia de desenvolupament regional", explicava aquells dies Sílvia Delgado, qui fou directora d'Innovació de la Cambra de Comerç de Mallorca. Tot i que l'assistència a les jornades era oberta a tothom, el comitè d'experts que va donar suport a la conceptualització de les propostes estava compost per representants d'Endesa, la Cambra de Comerç, l'Ajuntament

de Palma, l'Autoritat Portuària i el Col·legi d'Arquitectes.

Al document de conclusions de les jornades, Gabriel Horrach, director general d'Urbanisme de l'Ajuntament de Palma afirmava que el diagnòstic de la situació havia estat compartit pels assistents i el resumia de la següent manera: "La separació de funcions ha caracteritzat el municipi de Palma en dos pols antagònics, la ciutat mediterrània compacta envoltada per la via de cintura, on es troba la major concentració de població de l'illa de Mallorca, enfront de la primera i segona perifèria de ciutat, on es troba dispersa la major part dels llocs de treball no turístics creats des de la dècada dels anys setanta. Aquesta separació d'usos i la dispersió territorial de les activitats econòmiques més qualificades conforma un sistema urbà amb grans dificultats per generar urbanitat i un ecosistema innovador amb garanties d'atreure talent". Davant d'aquesta anàlisi, les persones assistents varen consensuar desenvolupar un projecte que recollís les conclusions de les Jornades, analitzant els factors de risc, planificant actuacions,

definint un model de governança i estudiant vies de finançament per al desenvolupament d'activitats en la zona.

El projecte que va començar a materialitzar-se a l'esbós de José Juan Novás ha anat caminant fins avui, amb interès i voluntat d'actors molt diversos: administració pública del nivell autonòmic, insular i municipal, empresa privada i part de la societat civil. Sembla que la seva concreció podria començar aviat, o almenys, així ho varen voler escenificar a la foto al parc de Can Palou el passat mes d'abril. Ara bé, el camí no serà fàcil. "L'urbanisme és un camp delicat. Hi ha molts interessos: polítics, econòmics, socials, de vegades enfrontats. Sempre que et plantejes una operació urbanística gran, transformadora, s'han de mesurar els riscos, els impactes i les alternatives per pal·liar els possibles efectes nocius. Què va passar quan es varen tomar les murades de Palma? Algú es va preguntar quins efectes tindria això sobre les dinàmiques de Ciutat? És possible que no suficientment", reflexiona José Juan Novás.

Frame del vídeo desenvolupat per la unitat LADAT d'animació i tecnologies audiovisuals de la Universitat de les Illes Balears per a l'Associació RLL2030.

"Si no planificàvem a Nou Llevant, acabaria convertint-se en un espai de gentrificació"

Entrevista amb Neus Truyol, regidora Model de Ciutat, Habitatge Digne i Sostenibilitat

L'Ajuntament de Palma, el Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca, la UIB i l'Autoritat Portuària han unit forces per a posar en marxa el Districte Innovador Llevant-Façana Marítima, un projecte que pretén transformar el barri Nou Llevant i la Façana Marítima en un nou pol econòmic de Palma, centrat en la innovació, el coneixement i les noves economies emergents.

Dins l'Ajuntament, l'àrea que lidera aquest projecte de projectes és la de Model de Ciutat. Parlem amb Neus Truyol, la seva regidora, per conèixer els detalls de la iniciativa, les previsions al futur més immediat i els reptes que enfronta una intervenció d'aquesta magnitud a Palma.

Per què convertir Nou Llevant en un districte d'innovació?

Fa molts anys que es parla d'aquest projecte de Districte d'Innovació. Ara fa un any i mig, varem reprendre amb més força la iniciativa. Des de l'Ajuntament varem demanar un estudi de viabilitat a Miquel Barceló, expert en desenvolupament urbà innovador i president executiu del districte 22@ de Barcelona entre 2004 i 2007. Volíem saber si un projecte així podia ser sinèrgic a Palma. El seu diagnòstic ha estat que sí que és viable.

Es tracta d'una zona molt cèntrica de la ciutat, on encara es pot construir molt. Havíem de planificar. El Districte d'Innovació és un projecte molt ambiciós i sabem que pot generar controvèrsies, però també sabíem que si en aquesta zona no planificam acabarà convertint-se en un espai de gentrificació i expulsió dels veïnats i veïnades. Això segur. De fet, ja està passant, sabem de residents que ja estan rebent opcions de compra.

Com revertirà tota la iniciativa en la millora de les condicions de la zona?

La intervenció té diverses potes. Una de les prioritàries per nosaltres té a veure amb la justícia social. Sabem que a la zona de Llevant existeix una baixa cohesió social i una manca d'oportunitats, els indicadors ens mostren risc d'exclusió i de vulnerabilitat. Per això, ens centram en les oportunitats del districte d'innovació en dues línies: educació i habitatge.

En el primer cas és clau el component, ja que, tot i ser una zona amb molta comunitat educativa, també presenta els majors índex d'abandonament escolar. Pensam que pot ser molt enriquidora la vinculació del teixit econòmic que es pot assentar allà amb la comunitat educativa i la seu de la UIB que s'instal·larà. L'alumnat veurà més properes oportunitats laborals interessants. Per això, els centres educatius han considerat molt atractiu el projecte.

El component de promoció de l'habitatge públic és fonamental també, per evitar processos més greus d'especulació o falta d'accés a l'habitatge per part de veïns i veïnes. A la zona de Nou Llevant teníem diferents solars públics, varem cedir una part a l'IBAVI per fer habitatges de protecció oficial al costat de la fàbrica de Can Ribes, que ja estan en obres. A més estam fent operacions immobiliàries amb propietaris per aconseguir-ne més. Tenim previst aconseguir nou sòl públic per a ús residencial, on es podrien ubicar entre 400 i 500 VPO. Llavors tendrem una bossa molt important d'habitatge públic allà, un terç del total de Palma (no arriba ara a 1500 entre IBAVI i Patronat Municipal). Aquesta oferta no estarà concentrada a una mateixa il·leta, sinó repartida entre la zona de La Soledat i Nou Llevant. L'objectiu és cercar fórmules de reequilibri i compensació per evitar gentrificació i altres dinàmiques perverses generades pel lliure mercat immobiliari.

La presidenta del Govern, la presidenta del Consell, el batle de Palma, el rector de la UIB i el president de la Autoritat Portuària de Balears van signar el 23 d'abril el protocol de col·laboració per al desenvolupament del districte d'innovació.

A nivell urbanístic, es preveuen intervencions a La Soledat?

Sí, el projecte contempla la millora de l'entorn urbà. La Soledat té un pla especial aprovat des de fa molts anys, preveu l'obertura d'alguns carrers que són culs de sac que generen distorsió i problemes de convivència. Hem introduït al projecte algunes intervencions, que tenen a veure amb obrir l'eix Caracas - Barranquilla i C/Brotad (devora Can Ribes). Per completar l'operació de millora, s'han d'expropiar alguns edificis, per connectar millor el barri, introduir zones de passeig i arbrades, etc.

Hi ha hagut un procés participatiu amb les persones residents a la zona?

Fins ara s'han fet diferents reunions i comissions de feina per intercanviar plantejaments i possibilitats, per prioritzar intervencions. Amb els veïnats hi ha una taula d'entitats (entre elles les associacions de veïnats) a La Soledat.

A nivell institucional, s'han constituït dos grups de feina, un a nivell polític i un altre més executiu. Aquests donaran peu a comissions més operatives per a cada projecte, i a aquests és a on volem que s'impliqui el teixit social i empresarial, més enllà de les institucions. Necessitam un espai de governança pel projecte del Districte d'Innovació.

Quina ha estat l'acollida del projecte entre els veïns i veïnes?

Crec que en general l'acollida molt positiva. Es tracta de barriades que senten que les administracions estan d'esquenes a elles des de fa molts anys. S'ha anat deixant que patissin un procés de degradació i ara s'ha fet feina instal·lant equipaments i a poc a poc veuen que estan concretant coses. Entenc la desafecció d'alguns veïnats cap a les institucions, si no veuen que es materialitzen compromisos. Per això hem seleccionat sis grans projectes que hem prioritzat, per començar abans de 2023 (veure mapa i explicació de projectes 1 al 6 a les pàgines següents pàgines): el Palma CitiLab, el Campus Palma Tech, el Digital HUB, el HUB energètic, el Pol Marí i el programa de regeneració urbana als carrers Caracas i Brotad. De fet alguns, com el Palma City Lab, ja ha començat.

A Nou Llevant ja hi ha quatre promocions de pisos d'alt standing i el preu del sòl ha pujat moltíssim els últims anys. Com es farà front als previsibles processos de gentrificació i expulsió dels veïns als barris de la zona?

Hem d'anar analitzant a cada moment com va avançant tot: les dinàmiques urbanes són molt agressives, hem de cercar noves estratègies per amortir els cops. De fet, ja ens hem avançat amb alguns canvis normatius: des de fa uns anys es va limitar la construcció de places hoteleres a Nou Llevant i es preveu que a les plantes baixes un percentatge important es dediqui a locals comercials. La tendència a una zona on el preu del sòl augmenta i hi ha una demanda important d'habitatges per a un perfil d'alt nivell adquisitiu és que es vulgui aprofitar al màxim l'edificabilitat per augmentar la rendibilitat, però un barri sense comerços no té vida de barri. No volíem un altre polígon industrial, però d'habitatges.

Si no planifiques la ciutat, les dinàmiques del mercat són les que s'imposen, i aquestes mai són les que necessita una ciutat perquè sigui agradable per viure, amb serveis de proximitat, equipaments públics, etc.

Com es finançarà?

Hi ha elements que ja estan en marxa, però també veim en els Fons Europeus una gran oportunitat per avançar en tots els components. L'Ajuntament ha presentat fitxes d'expressió d'interès per als projectes de Nou Llevant, que quadren perfectament amb les prioritats dels fons. No volíem perdre aquesta oportunitat.

Quin tipus d'oportunitats econòmiques es presentaran amb el Districte d'Innovació?

Per nosaltres era molt important que la intervenció anés orientada a la diversificació econòmica per al canvi de model. Hem identificat alguns sectors econòmics interessants i estratègics per implantar aquí: energies renovables, investigació, indústries culturals... tot lligat amb innovació. El teixit econòmic ha rebut amb interès la iniciativa.

Mapes de Ciutat

NOU LLEVANT: PRESENT I FUTUR

1. Palma CitiLab

Aquest projecte pretén dotar Palma d'infraestructures noves per a socialitzar el coneixement tecnològic i contribuir a la creació d'un teixit social empoderat envers la transició digital. Amb l'impuls i la coordinació de la UIB amb PalmaActiva i l'Ajuntament de Palma s'ha començat a treballar per a vincular l'activitat en innovació tecnològica que realitzen els centres educatius del districte amb la nova infraestructura CitiLab, amb l'objectiu de connectar l'aprenentatge realitzat dins les aules amb la resta d'entitats fomentant la socialització del coneixement tecnològic.

El CitiLab és un espai de cocreació col·laborativa que s'erigeix com a nova infraestructura de ciutat per a treballar la digitalització de la societat mitjançant la realització d'activitats de dinamització: tallers amb eines d'impressores 3D, mecanització digital, disseny i fabricació de dispositius electrònics, tallers d'eficiència energètica, mobilitat sostenible, reducció de la bretxa digital intergeneracional, suport a l'emprenedoria social, identificació i impuls del talent local, i moltes altres accions que tenen per objectiu democratitzar els secrets de les tecnologies digitals.

Encara no té ubicació confirmada, però la intenció de l'Ajuntament és que s'instal·li a la fàbrica Gorila. Tot i que el planejament urbanístic actual preveu el seu enderrocament, l'edifici, de 1938, fa temps que està en procés d'incloure al catàleg d'immobles d'interès històric, arquitectònic o artístic de Palma. La regidora de Model de Ciutat ens explica que tant ells com els propietaris (SAMPOL) tenen interès a conservar l'edifici, i estan explorant arribar a un acord perquè els propietaris rehabilitin l'edifici i cedeixin un espai per a ubicar el Palma CitiLab.

Aquesta és la primera iniciativa que arranca al projecte del Districte d'Innovació Llevant: diferents grups escolars de la zona han definit quines són les prioritats per treballar al CitiLab. La majoria van orientades a conèixer el barri. Per exemple, analitzar quin tipus d'infraestructures milloren la vida de la gent gran. Ara mateix, estan exposades les propostes al Museu Krekovik.

2. Campus Palma Tech

Aquesta proposta persegueix la creació de ponts entre l'activitat acadèmica universitària de la UIB i la desenvolupada pels sectors industrials de les Illes Balears que assegurin un model socioeconòmic basat en el talent i el coneixement. El Campus Palma Tech proposa convertir-se en l'aparador tecnològic que complementa i completa el sistema balear d'R+D+i, on el Parc Bit concentra la innovació en bits i la informació, i el Campus Palma Tech es focalitzarà amb les tecnologies aplicades a la matèria, creant espais de desenvolupament i innovació oberts a la ciutadania.

Per començar, es materialitzarà en el nou departament d'enginyeria de la UIB. S'està avançant en un acord amb el propietari per aconseguir sòl públic entre la Via de Cintura i la nova seu de la Fundació Orquestra Simfònica de les Illes Balears.

3. HUB digital

Pol d'atracció i sinergia d'empreses del món digital i de la comunicació. És un projecte que pretén formar un potent motor que doni projecció i obri noves oportunitats a les Indústries Culturals Creatives (ICC) relacionades amb el sector de les Audiovisuals, i la creació-difusió cultural. De fet, LADAT, la Unitat d'Animació i Tecnologies Audiovisuals de la Universitat de les Illes Balears, hi estarà molt vinculada. Diario de Mallorca té interès a acollir el projecte a les seves instal·lacions o al solar annex de la seva propietat.

4. HUB energètic

Serà l'espai de referència per la creació d'un centre d'innovació per a la transició energètica del segle XXI. A més, preveu configurar un clúster constituït per empreses i entitats del coneixement que sigui un pol d'atracció de talent i d'inversions del sector.

L'edifici de GESA serà un espai emblemàtic i vinculat a aquest projecte. Una altra empresa vinculada a la producció d'energia, SAMPOL, amb propietats a la zona, també tindria interès a participar.

Des de l'Ajuntament confirmen que ja hi ha un Acord amb Endesa, segons el qual es dedicarien gairebé tres plantes de l'edifici per a ús municipal, amb espais també per a petites i mitjanes empreses que treballin amb energies renovables, fins i tot per a entitats vinculades a temes de transició energètica. Des d'Endesa ens diuen que a l'edifici tindran cabuda "empreses com nosaltres compromeses amb transició energètica a les Illes" i que esperen que el HUB energètic esdevingui un "centre de gravetat mundial en Innovació tecnològica per a la transició energètica".

5. Pol marí d'R+D+i al Moll Vell

L'Autoritat Portuària de Balears participa en la iniciativa del Districte d'Innovació amb el desenvolupament del Pol Marí, cedint els solars necessaris per a la nova seu del Sistema d'Observació i Predicció Costaner (SOCIB) i del Centre Oceanogràfic de les Balears - Instituto Español de Oceanografía.

Amb aquesta aposta de l'Autoritat Portuària de Balears i el Govern de les Illes Balears, s'impulsa un ecosistema innovador en ciència i tecnologia marina. En paraules del seu president, Francesc

Antich, "un ecosistema que sigui fruit del treball conjunt amb els nostres grups d'interès directes: el sector de la nàutica, la indústria de reparació i manteniment d'embarcacions, els operadors de transport marítim, la indústria pesquera, la restauració, l'oci i altres serveis complementaris".

Un dels principals objectius a curt termini, i que aviat serà una realitat, és la construcció de la nova seu del Sistema d'Observació i Predicció Costaner de les Illes Balears (ICTS SOCIB) al Moll Vell de Palma, en aliança amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i el Ministeri de Ciència i Innovació (MCIN) d'Espanya. L'àrea de Model de Ciutat de l'Ajuntament aprovà molt recentment la llicència de construcció del seu nou edifici. El projecte, amb una inversió que ascendeix a 8.226.363,26 €, està cofinançat pel CSIC i el GOIB a través del programa operatiu FEDER de la Unió Europea i va en línia amb la necessitat estratègica d'un nou impuls a la recerca per aconseguir un model productiu més sostenible i inclusiu, fomentant l'economia blava, en un context de canvi climàtic i sostenibilitat.

El projecte de l'Oceanogràfic va més endarrerit, però com l'altre ja compta amb una ajuda del Govern de les Illes Balears.

6. Programa de regeneració urbana

Aquest projecte preveu intervenció urbanística per a obrir dos nous eixos als c. de Caracas i de Brotad; permeabilitzar els barris i connectar-los entre si i, sobretot, crear nous espais per a construir-hi habitatges públics, i impulsar una línia de subvencions per a la rehabilitació dels ja construïts.

7. Institut Municipal d'Innovació

La nova seu de l'Institut Municipal d'Innovació (IMI) de l'Ajuntament Palma, que compren les àrees d'Informàtica, Cadastre i Cartografia dins l'àmbit municipal, està en procés d'obres al parc dels Ceibos, més conegut com a parc de Pocoyó. La nova seu de l'IMI està actualment en obres, està previst acabar-se a finals d'aquest any.

Les instal·lacions ocuparan un espai d'uns 1.500 metres quadrats i donaran cabuda al centenar de treballadors que té l'IMI actualment. A més, permetran unificar diferents departaments, com ara el de cadastre, el de cartografia i l'informàtic. També es preveu obrir-hi una cafeteria, que ocuparà un espai de gairebé 400 metres quadrats. El seu pressupost és d'un milió d'euros.

8. Can Ribes Centre de Circ i creació contemporània

L'any 1873 s'inaugurà la nova fàbrica tèxtil Can Ribes, fins aleshores ubicada al barri de la Gerreria. Era el moment de màxima esplendor de la indústria tèxtil a Mallorca i la Soledat esdevingué un barri industrial.

La superfície total edificada és de 792 m² i en destaca sobretot la nau central, de gran valor pel que representa com a patrimoni industrial del segle XIX a la nostra ciutat.

Can Ribes es convertirà en un Centre de Creació, Formació i Recerca de les Arts del Circ. Un espai obert a la comunitat local i connectat amb la resta d'edificacions de la zona i la façana marítima.

El juny de l'any passat la Comissió de Patrimoni de Cort va donar llum verda perquè aquest edifici aculli l'escola de circ. El projecte té un pressupost de 932.629,39 euros. Can Ribes disposarà d'una sala d'entrenament i posada en escena, sales de creació, una sala polivalent i un espai per a oficines.

Les obres per la rehabilitació de Can Ribes començaran aquest estiu i es té previst que durin un any.

Fotos: José Hevia

9. Caixa de Música

Seu de la Fundació Orquestra Simfònica de les Illes Balears

La iniciativa començà en 2015 i 2016, l'Ajuntament de Palma atorgà concessió del solar al carrer Brota a favor de la Fundació Orquestra Simfònica Illes Balears, però és a partir de l'any 2017 quan aquest projecte cobra l'impuls definitiu amb l'assignació de fons del ITTS.

La seu de la Fundació Orquestra Simfònica Illes Balears està destinada a albergar tant els assajos i concerts de l'orquestra, així com la realització d'esdeveniments culturals "amb el compromís de generar activitats destinades a fomentar la participació de la gent del barri de l'entorn i dels grups musicals de la ciutat", segons es recull a la seva plana web.

El projecte preveu que l'edifici tingui tres blocs ben diferenciats i susceptibles d'una utilització separada amb l'entrada directa a cadascun d'ells independentment dels altres blocs.

Les obres arrencaran aquest mes de juliol i l'empresa adjudicatària (Construcciones Alea) té quasi dos anys per executar-les amb un pressupost de 7 milions i mig d'euros.

SOM LLEVANT: un projecte col·lectiu d'intervenció comunitària

El 2016 l'Ajuntament de Palma va posar en marxa el projecte d'intervenció comunitària de "Pisos Alts" a Nou Llevant amb l'objectiu general de millorar la convivència i la cohesió per afavorir la integració social a la comunitat. Per arribar a aquest objectiu i treballar en la detecció i prevenció de les situacions de risc a la infància, adolescència i joventut, va ser necessari impulsar el sorgiment de xarxes de suport entre entitats, serveis i associacions del territori, el que va suposar el naixement de la **Xarxa Socioeducativa de Nou Llevant**, un conjunt d'entitats i serveis implicats al territori amb el desig de treballar de manera conjunta per a detectar les necessitats presents a Nou Llevant i donar una resposta coordinada per millorar les condicions de vida dels veïns i veïnes que resideixen al territori.

Des del seu origen la Xarxa Socioeducativa de Nou Llevant ha impulsat diferents esdeveniments i actuacions comunitàries a la barriada: la Fira de Nou Llevant, el projecte Art Urbà-rii, concursos, etc.

A finals del 2020 el Projecte d'Intervenció Comunitària de Llevant Sud, que inclou el barri de Nou Llevant i de La Soledat, va passar a mans de la **Fundació Patronat Obrer** gràcies a la firma d'un conveni singular amb l'Ajuntament de Palma, el que va dur a l'actualització del diagnòstic del territori i a la re-definició del projecte comunitari del territori.

Actualment, a la Xarxa Socioeducativa de Nou Llevant participen de manera activa l'Associació de veïns de Nou Llevant, Associació de Veïns de Ses veles, APIMA Alexandre Rosselló, Amadip Esment, Biblioteca de Joan Alcover, Biblioteca Infantil de Nou Llevant, Caixa ProInfància Illes Balears, Caritas, Casal de les Dones, CEIP Alexandre Rosselló, CEIP Camilo José Cela, CEIP i ESO Pintor Joan Miró, Centre Fundació Rafa Nadal, CS Emili Darder, CMSS Llevant Sud, Dinamo, El Paula Torres, IES Antoni Maura, IES Aurora Picornell, IES Nou Llevant, Fundació Mallorca Integra, Fundació Patronat Obrer de Sant Josep, Fundació Reial Mallorca, Museu Krekovic, Regidoria de Benestar Social i Regidoria d'Educació.

Indústria o eina per a la transformació?

El febrer de 2018, en el marc de la iniciativa **Think Up Culture!**, una cinquentena de persones (entre ells, tècnics de l'Ajuntament, el vicerector d'Innovació de la UIB, artistes, etc.) es varen reunir a Nou Llevant i la Soledat amb l'objectiu identificar els espais d'interès i les àrees on en el futur es podrien desenvolupar noves iniciatives per dinamitzar i convertir la zona en un dels motors d'un nou districte creatiu per a Palma.

Efectivament, a la iniciativa del Districte d'Innovació un dels principals sectors econòmics que es vol promoure són les indústries culturals i creatives. Les infraestructures previstes per catalitzar aquest component són inicialment la **Caixa de Música, Can Ribes amb la seva Escola de Circ i el Museu Krekovic**.

Al marge de les "indústries culturals" pensades des d'una lògica comercial o institucional, hi ha iniciatives culturals alternatives, i "des de la base" que fa temps treballen al barri. És el cas del col·lectiu **AAatomic Lab**, que sorgeix amb la voluntat de "generar processos d'innovació social, educatius i participatius a través de la cultura". Tot i que es defineixen com a un "col·lectiu nòmada", el cert és que porten uns anys vinculats al barri de La Soledat, impulsant d'un costat, processos participatius a través de l'art, la cultura i la reflexió de la pròpia realitat dels veïns i veïnes, i de l'altre, portant iniciatives culturals al barri, en contra de la lògica habitual, on aquestes activitats tenen lloc al centre de Ciutat.

En aquesta línia varen impulsar el desembre de l'any passat el **Femtour** - el primer Festival Internacional de Videoart Feminista a La Soledat, amb la col·laboració dels bascos GUERRILLA Food Sound System, al qual es van projectar peces

audiovisuals al costat de la fàbrica de Can Ribes. El festival tracta d'intervenir l'espai públic, socialitzant el seu ús i estimulant un lloc de lliure expressió en tots els àmbits i amb totes les persones.

Des de 2019 AAatomic Lab co-treballa l'acompanyament al grup de dones de la Soledat (les dones la veu del barri). El projecte titulat **ITINERARIS CAP A UN CONSELL DE DONES DE BARRI**, dona continuïtat i sostenibilitat a les accions i antidòts treballats en el laboratori **«Arquitectures Col·lectives; Antidòts per a un paradís fake»**.

Aquestes intervencions artístiques, amb potencial transformador, funcionen com a nexes d'unió i cohesió de les veus i demandes de les dones. Així el projecte possibilita l'enfortiment del sentiment de pertinença al barri i al desenvolupament qualitatiu de la ciutat; i també posar en valor els sabers i les veus de les dones, que comparteixen eines i recursos.

Aquest passat mes de juny, varen realitzar una acció reivindicativa a la Plaça del Mínims, a on, durant les jornades d'Arquitectures Col·lectives els infants del barri van sembrar plantes a un dels terraris buits de la plaça. L'ajuntament no sols va treure les plantes sinó que va tancar amb una placa de ciment l'espai, capant qualsevol altra possible actuació. Va ser una activitat lúdica que reclamava l'aspiració a enverdir el barri.

El pròxim dijous 29 juliol a les 21:30 h, dins el programa oficial de l'Atlàntida Film Fest, es projectarà a Can Ribes **Antidòts per un paradís fake + Q&A**, un documental dirigit per Pau Caracuel i produït per Aatomic Lab. Una pel·lícula que es va rodar durant #AACC_Mallorca2019, a l'eix La Soledat, Nou Llevant, El Molinar.

GESA: posar les Balears al mapa mundial de la transició energètica?

Un dels components que vol impulsar amb força el Districte d'Innovació són "economies emergents" com l'economia verda basada en l'adaptació al canvi climàtic, la millora de l'eficiència energètica i les energies renovables. Els escenaris per desenvolupar aquest component seran la nova facultat d'enginyeria a Nou Llevant, per un costat, i principalment, l'icònic edifici de Gesa, propietat de l'empresa elèctrica Endesa.

El passat mes de gener l'Ajuntament i Endesa varen arribar a un pre-acord en virtut del qual l'empresa cedeix una superfície estimada de 2.000 metres quadrats (gairebé tres plantes) durant 20 anys per a ubicar un **HUB de transició energètic**.

"Serà un espai on conviuran petites i mitjanes empreses que treballin amb energies renovables, i possiblement alguna entitat que treballi en la línia de la transició energètica", afirma Neus Truyol, regidora de Model de Ciutat de l'Ajuntament.

Parlam amb el **president d'Endesa Balears, Martín Ribas**, qui també ho confirma així: "Ens vinculam al projecte del Districte d'Innovació com a propietaris a la zona i empresa compromesa amb la transició energètica. L'edifici de Gesa esdevindrà un espai d'innovació que aculli un HUB de transició energètica". La idea és obrir l'edifici a empreses innovadores i

emprenedors (*start-ups*) que, de manera col·laborativa, treballin per accelerar la transició energètica, en tres línies: augmentar la **producció d'energies renovables** a les Illes (especialment fotovoltaica), **optimitzar les tecnologies d'emmagatzematge** d'aquestes energies i avançar cap a l'**electrificació** (i consegüentment, descarbonització) de la societat balear.

"La transició energètica és urgent a les Balears, som massa dependents dels combustibles fòssils i hem avançat molt poc en energies renovables", explica Ribas, "aquí a Mallorca no fabricarem plaques fotovoltaïques, no tenim indústria per produir això, no farem el *hardware*, però si podem fer el *software* que el gestioni". Per Ribas la clau és ser capaços de crear un entorn on es pugui desenvolupar talent i coneixement en transició econòmic per exportar.

El president d'Endesa veu la transició energètica com "un tren que passa i al que ens hem de pujar". "El centre de gravetat en Innovació tecnològica - també en transició ecològica- està al nord d'Europa o els Estats Units", ens explica, "ens hem de proposar moure el centre de gravetat al Sud, perquè no fer un pol d'atracció les Balears?". Sembla que Gesa podria ser l'estació principal a les nostres illes per intentar pujar les Balears a aquest "tren que passa".

Una nova llar, per a qui?

Segons el padró de 2020, els barris de Nou Llevant i La Soledat-Sud compten, en conjunt, amb 8.911 habitants. El 46% dels residents actuals són nascuts a altra comunitat autònoma (25%) o a l'estranger (21%), el que dona una idea de la importància de la immigració en aquests barris. Els principals països de procedència dels estrangers són el Marroc, Senegal, Bulgària i Nigèria. Tot plegat, tradicionalment i en l'actualitat, aquestes barriades han sigut la casa de les classes populars i treballadores amb rendes entre les més baixes de Palma.

El Nou Llevant té els seus orígens com a polígon planificat d'habitatges, especialment de protecció oficial. Actualment s'estan construint **dues noves promocions de protecció oficial amb un total de 78 habitatges**. Al mateix temps, ja està en marxa la construcció de quatre promocions que sumaran **694 habitatges de luxe**. Amb eslògans com "Es tu vida. Elige donde vivirla", "Diseñamos casas pensando en ti" o "Un nuevo destino residencial de alto standing" s'anuncien pisos que oscil·len entre 215.000 € (50 m² i un dormitori) i 890.000 €. La promoció més luxosa, The XO Residences, compta amb pisos que superen els 2 milions d'euros. Uns apartaments que s'anuncien a la pàgina web com "una inversió segura i lucrativa", amb una calculadora virtual que estima que el propietari podrà cobrar un preu de lloguer de 2.550 € mensuals. Si amb els preus actuals els veïnats de Nou Llevant i La

Soledat ja dediquen el 60% dels seus ingressos a l'habitatge (quan el recomanable és que no se superi el 30%), sembla que el potencial comprador d'aquests apartaments es troba més enllà de les fronteres del barri (i, possiblement, de les de la ciutat, l'illa i l'Estat).

Una vegada finalitzada la construcció d'aquestes promocions (el 2023 o inicis del 2024), els pisos de luxe suposaran **el 20% del total del barri de Nou Llevant**. A banda de les noves iniciatives privades de luxe previstes, l'Ajuntament de Palma té la intenció de construir en aquesta zona en els pròxims anys entre 400 i 500 nous habitatges públics, el qual suposaria un terç del total de Palma. Si les promocions públiques podran equilibrar l'oferta del luxe està encara per veure, tot i que sembla inevitable que la resta de l'oferta immobiliària experimenti una tendència a l'alça en el preu a la zona o a barris veïnats com Foners.

La immobiliària Avantespacia anuncia la promoció Llevant96 com "el privilegi de viure o invertir en un entorn urbà de proximitat, en el qual les distàncies no existeixen". **L'habitatge a Nou Llevant i La Soledat-Sud es presenta així com una mercaderia: privilegi i inversió**. Pel que fa a la distància, si el fenomen de gentrificació pren forma, existirà només per a la ciutadania palmesana, forçosament desplaçada o incapaç d'accedir a un habitatge a preus de mercat internacional.

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

Caterina Ramis Cabrer i Tolo Buades López
Grup d'Amics de la Soledat de Foraporta

Qui dies passa anys empeny", diu la dita, i a la barriada de la Soledat ha estat així des dels primers testimonis registrats a finals del segle XVI. Les generacions posteriors han anat configurant allò que coneixem avui en dia com la Soledat i que ha rebut també el nom genèric de s'Hort des Ca, sense oblidar que durant un breu període de temps va ser la Llibertat. La toponímia reflecteix, aleshores, les diferents etapes històriques que podríem destacar al barri: agrícola, industrial i popular. Tot plegat ha contribuït a la construcció d'un patrimoni històric, arquitectònic i industrial i a la presència d'un patrimoni humà molt important: els seus habitants. Aquest conjunt d'elements patrimonials, històries, llegendes i costums s'ha de conservar, divulgar i protegir, ja que, en cas contrari, la societat hiperconnectada i globalitzada del segle XXI el pot fer caure inexorablement en la desaparició, l'abandonament i l'oblit. Algú es recorda, per exemple, de tot el patrimoni etnològic i etnogràfic que s'ha esvaït, per un mal entès progrés econòmic, als voltants de l'Hort de les Ànimes i Son Molines?

Pel que fa al patrimoni arquitectònic de la Soledat, només la factoria de Can Ribes disposa d'una figura de protecció, encara que la realitat ens demostra que, com a societat, només hem estat capaços, fins aleshores, de respondre amb burocràcia, degradació i vandalisme. Malgrat tot, la creació d'un Centre del Circ i de les Arts escèniques pot representar una oportunitat per al barri si es garanteix la participació dels veïnats en el projecte i la presència del circ social com a espai intercultural i de suport veïnal. I el que esdevé cabdal és la continuïtat del projecte. Cal esmentar que als darrers anys s'han desenvolupat diferents programes i iniciatives, amb uns resultats ben positius, però que,

en la majoria dels casos, no han continuat en el temps. Si poguéssim garantir-se un desenvolupament dels projectes a llarg termini, es podria començar a rompre el cercle viciós de l'exclusió i social i de la marginalitat. Tant de bo que el projecte a Can Ribes sigui una realitat ben aviat, fins a arribar, com a mínim, a les noccs de platí i més enllà.

Per altra banda, sembla que la presència de "cucs de ferro", fent servir la metàfora que apareix a la cançó "Pare", de Joan Manel Serrat, demostra que ara es planteja un període de canvi i transformació a tota la zona de s'Hort des Ca. Es construeix a les totes i en altura. Sembla que l'estructura de cases humils per als treballadors de les fàbriques dels voltants ha esdevingut un testimoni del passat. La Soledat, com a barriada de cases baixes, roman encerclada per estructures que faciliten el seu aïllament, social i físic, evidència d'un oblit històric que perdura i que es repeteix de forma cíclica. Per exemple, la gentrificació al barri no és només un problema actual. Als anys vuitanta del segle passat, es decidí concentrar l'exclusió social a la Soledat, sense tenir previst un pla d'intervenció. En tot aquest temps, no s'han reforçat gaire els equipaments socials, i molts d'ells són inexistents encara ara. Durant molt de temps, la vida es convertí en "supervivència", i part dels seus habitants decidiren anar-se'n. Una altra part dels seus veïnats no es quedà amb aquella imatge idíl·lica d'un temps i decidí seguir al barri i intentar millorar-lo. No cal contribuir a perdurar la imatge estigmatitzada de la Soledat, amb frases negatives, que per a això ja tenim els titulars tendenciosos i sensacionalistes dels mitjans de comunicació.

I si hem començat amb una dita popular, amb una altra acabarem: "Preneu llum de na Pintora"...

#LESDONES LA VEU DEL BARRI

Grup de dones de La Soledat

El setembre de 2019, el nom del barri de la Soledat aparegué als mitjans de comunicació a partir d'unes jornades que han deixat empremta: la XII edició de l'encontre internacional Architectures Col·lectives, que amb el nom d'"Antídots per un paradís fake" organitzà el col·lectiu ARTivista AatomicLab. L'indret triat per a la trobada va ser una antiga nau industrial, que donà cabuda a activitats diverses, xerrades, col·loquis, debats i actes lúdics per a construir un procés col·laboratiu des del qual treballar iniciatives de cura i transformació dels nostres entorns, tan sotmesos a un urbanisme especulatiu i orientat a la turisticació.

Uns dies abans del seu inici, algunes dones de la Soledat i dels barris veïnats rebérem la proposta de participar en un taller en el qual seríem les protagonistes, tot conformant un grup d'allò més heterogeni pel que fa a país d'origen, edat, estudis, situació econòmica o pertinença a un col·lectiu concret. No obstant, per sobre de la diferència inicial, teníem una cosa en comú: el fet de ser dones preocupades pel futur del nostre barri i entorn, bé per naixença, bé per adopció.

Les dones portàvem la motxilla plena de vivències, farcida d'experiències i d'experiència, tipa d'aprenentatges de tota mida i de tot color. Vàrem posar en comú com voldríem que fos la vida al barri, conegut massa sovint per coses negatives i que els mitjans de comunicació bé s'encarreguen de difondre. El fet que les dones poguéssim dir la nostra fou molt important, i més encara que algú s'interessàs per les nostres paraules, el nostre pensament, els nostres desitjos, els nostres neguits, les nostres il·lusions...

I d'aquest interès, la nostra motivació. De seguida vàrem proposar de trobar-nos més sovint per tal d'iniciar un procés de cohesió i construir un espai i una veu pròpia que ens permetés participar activament del present i futur del barri. Ens sabíem part fonamental del dia a dia del barri, però no sempre se'ns tenia en compte. Ens sabíem pilars de ca nostra, però no sempre es valorava el nostre esforç. El fet de poder trobar-nos durant unes quantes sessions acompanyades per persones que posaren en valor la nostra memòria, la nostra identitat i les nostres presències constituí un punt de partença per a albirar el futur des d'una altra perspectiva: les dones, una opinió a escoltar tant sí com no, unes presències i quotidianitats a tenir en compte tant sí com no.

Dones diverses ens organitzam

La Soledat és un espai heterogeni per definició, amb una cosmovisió pròpia, que teixeix la seva convivència des de la diversitat cultural i des de la connexió intergeneracional. Un barri on conviuen multitud de filiacions amb l'entorn i que el fan lloc d'acollida on voler i poder arrelar-se des de diferents realitats. Per exemple, hi ha dones que hi han viscut tota la vida, i

podríem afirmar que el seu horitzó no ha anat més enllà de la porta de Sant Antoni: tot i saber que viuen a la ciutat mateixa, afirmen amb rotunditat que "van a Palma". També hi ha dones que han nascut a la Soledat, però que n'han marxat. Així i tot, l'arrelament persisteix, ja que des de la distància encara hi ha preocupació pel barri —com ha tornat!— alhora que també es genera una mirada nostàlgica —els records, la infància, la confortabilitat del barri. Finalment, hi ha dones que no han nascut al barri, però sí que hi han trobat un espai d'arrelament, de convivència, de comunitat, un vincle que les fa més fortes i on han establert una connexió on poder desenvolupar les vides pròpies lliures de violències estigmatitzacions i discriminacions.

Des de la nostra identitat comunitària, totes lluïtam pel barri, des de la memòria al futur i reivindicant-lo com un espai de resistència: no volem que desaparegui, volem millores en les seves infraestructures i serveis, i ens agradaria recuperar el seu comerç local. Per tot això la mateixa idea del barri s'ha de reivindicar davant aquesta economia tan accelerada que gestiona la ciutat. Igualment cal tenir ben presents els processos de gentrificació, que, si bé d'una banda eliminen l'autenticitat del barri, també van en detriment d'una convivència intercultural... més aviat, l'agressivitat de les ciutats i la seva reconstrucció constant, expulsa i estigmatitza la diversitat cultural. Una agressivitat que premia una cultura de consum acumulativa i basada en l'experiència immediata, que centra les seves inversions en construccions asèptiques que no dialoguen amb l'entorn; que identifica el progressisme amb complexos 'per a la transformació social' dissenyats per institucions i empreses punteres ocupant espais on ja s'hi habita, traçats des d'una perspectiva multiculturalista i intervencionista que no orgànica, integradora.

Des de les dones, ens posicionam davant els perills de la gentrificació

I contra l'especulació urbanística, que atenta directament contra un bé i dret humà bàsic. I contra l'especulació humana, en tant que elimina els sabers propis i el comerç local. Tot formarà part d'una estandardització cultural basada en la cultura del consum. Matarà la riquesa i la memòria del barri. Ningú no ha vingut a demanar i preguntar si els canvis afectaran la vida de les persones, i mentrestant ja s'està començant a posar fi a la seva façana de Llevant, que quedarà emmurallada per una sèrie d'edificis de luxe des dels quals no es convida a cap connexió amb la vida barrial. La Soledat quedarà com un barri penjat, econòmicament, culturalment, urbanísticament.

Volem barris feministes, lliures de processos racialitzadors i xenòfobs, i que defensin els drets de la comunitat LGTBIQ+. Així, què és el barri? El barri és diversitat, el barri és convivència, el barri és comunitat; espai de cohesió social, espai on es treballen i es transmeten la memòria i els sabers de les dones, que són qui s'ocupen de la reproducció de la vida.

DISTRICTE D'INNOVACIÓ DE NOU LLEVANT: espai d'oportunitats i democratització digital

Bartomeu Alorda Ladaria*

Aquesta és una època apassionant de transició i de canvis que requerirà de noves i millorades habilitats personals, noves i millorades infraestructures d'oportunitats i, nous espais de reflexió i debat per guiar el procés. En aquesta època, el Districte d'Innovació al Nou Llevant (DINLL) és possiblement un dels projectes que neixen per donar resposta a aquestes noves necessitats i reptes que afrontarem tant a nivell de ciutat com de tota la comunitat autònoma.

Els avanços de la ciència i la tecnologia han esdevingut una eina de transformació social i les seves aplicacions encara estan en exploració. En aquest camí que com a societat estam recorrent, s'està veient com també poden arribar a ser una eina d'exclusió i de creació de classes. Es podem identificar situacions semblants on el coneixement i les habilitats creaven la diferència, per exemple, els que sabien llegir i escriure i els que no. Davant aquestes situacions la societat ha reaccionat creant processos d'educació que democratitzin aquest coneixement. Aquesta és el gran repte i la gran oportunitat que afronta el DINLL, crear les infraestructures necessàries per donar resposta a un procés democratitzador de la tecnologia. No es tracta de ser un expert per dissenyar o construir amb les tecnologies, però sí un usuari avançat per poder-ne treure el màxim rendiment. No tots som escriptors i venem llibres, però tots en podem ser lectors i podem crear escrits gràcies al procés democratitzador del coneixement.

El DINLL es centra en tres àmbits molt concrets dels avanços tecnològics: la transició energètica, la transformació digital i les tecnologies de fabricació digital. Aquests són els que tenen un impacte més directe en l'estil de vida de la societat i que poden produir efectes adversos per la falta de democratització del coneixement relacionat, per exemple, la transició energètica demanda de nous perfils de consum, introducció d'energies renovables o la millora de l'eficiència energètica dels habitatges, conceptes que en moltes ocasions no són ben entesos i ens fan

dependents de solucions aportades pels experts sense massa criteri per fer la tria. O per exemple, de l'ús i abús que en fem de les tecnologies digitals mitjançant el terminal mòbil que cada un de nosaltres duu al damunt. Fer-ne un ús responsable i saludable és un repte molt similar al que vam haver d'assumir a l'hora de circular per la via pública. Un codi de conducta que permeti la circulació fluida i l'ús compartit de l'espai digital anomenat Internet.

El projecte DINLL proposa crear el CitiLab com a primera infraestructura per promoure la democratització digital dels avanços tecnològics, com fan les biblioteques permetent l'accés a la cultura escrita. El Campus Palma Tech com a laboratori avançat i mostrador del coneixement. On la UIB acostarà a la ciutadania les tasques de recerca i docència, obrint-les a una mirada inspiradora intergeneracional que permeti completar la feina educativa realitzada en els centres escolars i instituts de Ciutat.

Seguidament es crea el HUB de transició energètica que impulsarà i coordinarà la democratització del coneixement energètic dins la societat de les Illes Balears per aconseguir una transició energètica sostenible i entesa per tothom. A més, s'impulsarà amb el HUB Digital: la creació audiovisual tan important avui en dia per entendre i aprofundir en aquest llenguatge creatiu de transformació social.

Finalment, el pol marí que serà l'encarregat de posar la mirada de la ciutadania cap al mar. Així el DINLL forma amb totes les parts un mostrador únic; situat a la façana marítima de la Ciutat per obrir oportunitats i democratitzar el coneixement tecnològic. Noves infraestructures per donar resposta a noves necessitats.

**Director d'Innovació i Transferència de la UIB*

DISTRITO DE INNOVACIÓN DE NOU LLEVANT: Ignorar la historia es estar abocados a repetirla

José Mansilla*
@antroperplejo

El intento de creación, o transformación, de amplias zonas de las ciudades contemporáneas mediante su urbanización, dinamización, cesión y/o venta a precios ventajosos, oferta de beneficios fiscales, etc., a empresas con la intención de que éstas pongan en marcha nuevas actividades productivas, la mayoría de las veces con un supuesto mayor valor añadido, no es algo nuevo para el conjunto del Estado español.

De hecho, si nos tuviéramos que remitir a una de estas iniciativas que, por su dimensión y simbolismo, marcó un antes y un después en la forma de analizar y comprender este tipo de dinámicas, aunque básicamente por su escasa repercusión y nulo aprendizaje, fue el proyecto de Tecnoparque Cartuja 93, sucesor y heredero de los terrenos de la Isla de la Cartuja que, en Sevilla, dejó la celebración de la Exposición Universal de 1992. El entonces Gobierno socialista de Felipe González propuso al sociólogo Manuel Castells -ahora Ministro de Universidades- que elaborara una estrategia para constituir en aquella zona un polo de desarrollo tecnológico vinculado a las nuevas tecnologías de la información y la comunicación (TIC). Castells, tras estudiarlo junto a su equipo, llegó a una contundente conclusión: en el marco temporal y el contexto espacial de la Sevilla de la época no era posible crear algo parecido a un Silicon Valley andaluz, ya que el origen de su versión primigenia americana no estaba tanto vinculada al hecho de la oferta y puesta en servicio de suelo industrial a aquellas empresas interesadas en instalarse en la Bahía de San Francisco sino, en concreto, al papel de inversión pública que el poderoso Gobierno Federal estadounidense había llevado a cabo, durante años, en I+D+I, algo que había finalizado por generar un extenso, diverso y dinámico tejido empresarial altamente innovador en la zona.

Autores como David Harvey ya habían advertido de que la competencia entre ciudades por atraer inversiones, así como la conversión de las instituciones municipales de entes públicos cuya finalidad principal era la provisión de servicios y la gestión de la cosa urbana, a auténticas agencias de búsqueda de capital, conllevaría, entre otras cuestiones, la generación de poderosos costes de oportunidad, es decir, aquellos debidos a la limitada

capacidad financiera de los Ayuntamientos, los cuales, al privilegiar unas inversiones sobre otras, acabarían por empobrecer, en cierta medida, la educación, la sanidad o la asistencia social que ofrecían a los vecinos y las vecinas de dichas urbes.

La puesta en marcha del Distrito Tecnológico 22@ obvió, voluntaria o involuntariamente, todas estas advertencias. Su puesta en marcha, por parte del Ajuntament de Barcelona a finales de la última década del siglo XX, no solo resultó, finalmente y en cierta medida, infructuosa, sino que acabó con las posibilidades que ofrecía el pequeño y mediano tejido industrial de la zona de crear algo distinto, más humilde y con menos glamour que un hub de empresas TIC, pero con potencial y menor capacidad de desencadenar procesos especulativos y de gentrificación. El equipo municipal de la época, fiel a su idiosincrasia, llevó el territorio a un conjunto desordenado e inacabado, veintiún años después, de oficinas, sedes de empresas e instituciones públicas, hoteles... y solares. La necesidad de ocupar el espacio fue atemperando las previsiones iniciales de instalación de empresas tecnológicas y permitiendo la aparición de compañías dedicadas a los seguros, los call-centers, el equipamiento turístico y otros, además de empujar a la economía de la zona a pivotar, una vez más, sobre el valor del suelo más que sobre la economía productiva real. Es por eso que, en la actualidad, el territorio aun está en disputa y podemos ver edificios sin acabar o a medio hacer, ofertas de co-working, etc.

La propuesta de impulsar un proyecto similar en la ciudad de Palma, el Distrito Innovador Nou Llevant, debería ir previamente acompañada de toda una reflexión sobre las dinámicas propias de este tipo de iniciativas, así como sus resultados, no solo en lo relativo a la creación o no de tejido productivo, sino también en relación sobre las posibles derivas e impactos que algo así puede acabar por generar. No ignoremos una vez más la Historia, porque estaremos abocados a repetirla.

**Dr. en Antropología Social,
membre de l'Observatori d'Antropologia del Conflictu Urbà.*

NOTÍCIES DE CIUTAT

Nou Llevant recibirá a los primeros vecinos de los pisos de lujo en pocos meses

Diario de Mallorca, 27/06/2021.- Los precios de venta de estas viviendas oscilan desde los 215.000 euros, por la más pequeña, a los 650.000 más IVA

Cort invierte 3,7 millones en cuatro años en la rehabilitación de viviendas municipales

Diario de Mallorca, 13/07/2021.- Los edificios que se mejoran se destinan al alquiler social de larga duración y a personas mayores o con movilidad reducida

Rechazo a la peatonalización del centro de Palma: «Si no paran esto será la ruina»

Última Hora, 07/07/2021.- Vecinos y comerciantes del centro de Palma contra la decisión de peatonalizar varias calles.

Terrazas en Palma: Campaña de Cort contra los excesos en tres zonas

Última Hora, 07/05/21.- Cort marca la concurrida zona de la Platja de Palma como una de esas zonas críticas donde se reducirán los permisos municipales.

Vecinos y restauradores piden ayuda por el «desmadre» de Santa Catalina

Última Hora, 09/07/2021.- Reclaman más medidas contra los locales que incumplen la ley

Cort redueix l'espai per a les terrasses del barri de Sa Gerreria

IB3 Notícies, 09/07/2021.- L'excess d'ocupació de taules i cadires ha derivat en queixes pel soroll durant les nits i problemes de convivència

Las denuncias por ruido entre vecinos se multiplican por cuatro en el primer trimestre del año

Diario de Mallorca, 08/07/2021.- La Defensora de la Ciudadanía y el área de Turismo, Sanidad y Consumo de Cort lanzan una campaña para fomentar la buena convivencia

La Federación de Vecinos y la Plataforma de Inmigración reclaman agilizar el empadronamiento

Diario de Mallorca, 09/07/2021.- Según han recordado en una nota de prensa, el empadronamiento es una condición imprescindible para poder recibir atención sanitaria y acceder a la vacuna contra el covid.

Los supermercados de barrio ganan espacio en el centro de Palma

Diario de Mallorca, 11/07/2021.- Numerosos locales han cambiado su uso y ahora acogen tiendas donde hacer la compra, ampliando la oferta u El modelo de tienda de toda la vida compite con el comercio 'online'

Denuncian el "silencio" de Més y Podemos sobre el proyecto de Nuredduna

Diario de Mallorca, 13/07/2021.- La campaña Pere Garau afirma que estos dos partidos incumplen su compromiso de transparencia con la Participación Ciudadana

futur de Palma

ENTITATS TREBALLANT
PEL MODEL DE CIUTAT

La Plataforma contra els Megacreuers celebra que altres ciutats europees posin límits a aquest tipus de turisme massiu

En una nota de premsa, la Plataforma ha demanat aquest dimecres que el Govern d'Espanya, els governs autonòmics i els ajuntaments "prenguin decisions valentes com les que han pres els dirigents italians".

"Cada ciutat és diferent i té contextos específics, però és urgent prendre decisions orientades a posar límits a models econòmics que tenen un greu impacte social i ambiental sobre el territori", ha assegurat la Plataforma.

La *Federació de *Veïns crea una comissió per a estudiar l'"abús de l'espai públic"

La creació d'aquest grup de treball s'acompanya amb la sol·licitud de mantenir una reunió urgent amb la finalitat d'abordar aquesta situació en la qual participin, a més de la direcció de la *Federació i els membres de la comissió creada, com a mínim, representants dels departaments de Govern Interior de Cort, Policia Local, Delegació del Govern i conselleria de Sanitat.

FÒRUM DE LA SOCIETAT CIVIL

Diàleg sobre INNOVACIÓ I SOSTENIBILITAT

Amb **Scott Cohen**, fundador de New Lab NY
Expert en mentoring, "impact investment" i sostenibilitat

5 de juliol 16 h

Estudi General Lul·lià
C/Sant Roc, 4, Palma

UNA TRANSICIÓ EN TEMPS D'EMERGÈNCIA

Per assistir presencialment, reservar plaça a info@forumsocietatcivil.org
Retransmissió en streaming a través del canal de Youtube de Palma XX

El Fòrum de la Societat Civil organitza un diàleg sobre innovació i sostenibilitat

La xerrada va ser a càrrec d'Scott Cohen, cofundador de New Lab NY, expert en mentoring, "impact investment" i sostenibilitat.

Cohen ens presentarà el pla de funcionament de New Lab i les possibilitats d'engegar un New Lab Innovation Studio a Mallorca per treballar en solucions als principals reptes que enfronta la nostra illa. És clau la participació de la nostra comunitat per a identificar aquests reptes i participar en el disseny de un pla d'innovació tecnològic, social i empresarial que ajudi a avançar en la transició del model econòmic de Mallorca.

ARCA

Cercle
d'Economia
de Mallorca

PALMA XXI

FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS
DE VEÏNS DE PALMA

JAMM
JOVES ARQUITECTES DE MALLORCA

Xarxa
per a la
inclusió
social
EAPN
ILLES BALEARS

COPIB
Col·legi Oficial de Psicologia
de les Illes Balears

Fundació
CA
d'Arquitectura

Fundacions
Darder
Mascaró

COL·LEGI OFICIAL D'ARQUITECTES
ILLES BALEARS

ASPECTES DEL CANVI

Diferents autors aborden el fenomen de la gentrificació

La ciutat canvia a marxes forçades, a una velocitat que la ciutadania difícilment pot assimilar. Més complex és encara quan les transformacions responen a dinàmiques d'àmbit internacional, que tenen els barris com a darrera baula de la cadena.

Alguns d'aquests canvis es defineixen pel fenomen de la gentrificació. Des de que Ruth Glass definís aquest concepte el 1964 al llibre *Londres: Aspectes del canvi*, la gentrificació ha estat ampliament estudiada dins l'àmbit acadèmic. En els darrers anys ha passat a l'argot popular, que podria definir-ho senzillament com "l'aparició sobtada de torrades d'advocat, *cupcakes*, *barber shops* i cervesa artesanal". "Qui voldria un futur podent beure vermut?", es demana Pol Rodellar a *Carrer Parlament* (Planeta, 2019). Una crònica satírica en la qual l'autor fa un recorregut per aquest carrer barceloní de "tres-cents cinquanta metres que van veient com al seu voltant naixien i moren les coses". Un canvi constant que fa no canviï res, fins al punt que "els establiments i els individus [...] podrien intercanviar-se entre països sense que res estrany resultés d'això".

Rodellar esclata amb l'odi irracional que el genera el desplaçament provocat pel preu de l'habitatge, que fa que "ja no pugui permetrem pagar un lloguer a una part mínimament cèntrica de la ciutat a la qual vaig néixer".

La visió de com afecta aquesta problemàtica a la nostra ciutat ens la dóna *Geografies de la desposseïció d'habitatge a través de la crisi* (Icaria, 2018). En aquest llibre, els investigadors de la UIB Sònia Vives, Onofre Rullan i Jesús González, estudien el que han anomenat els "desnonaments Marca Palma". En els darrers trenta anys, Palma s'ha posicionat com una ciutat d'èxit, "atractiva per les inversions de capitals internacionals i pel turisme". Uns moviments que "impliquen la intensificació de les desigualtats socials a través de la gentrificació i l'empobriment", generant tensions "en forma de resistència urbana" que reclama el dret a l'habitatge i a la ciutat.

Per a evitar aquests efectes negatius i avançar en la millora de la qualitat de vida dels residents és bàsica una bona gestió i planificació. En aquest context arriba la proposta de Districte d'Innovació als barris de Nou Llevant i La Soledat-Sud. El funcionament d'una iniciativa d'aquestes característiques s'il·lustra al detall a *INNOCITIES* (Innopro, 2020), on Miquel Barceló fa una anàlisi de l'experiència del 22@ de Barcelona i dels cinc elements bàsics per al bon funcionament de projectes similars: el planejament urbanístic, l'estratègia econòmica, la base de coneixement, la integració social i la governança del districte. Barceló alerta, això sí, que "el fenomen de la gentrificació ha estat segurament el major fracàs del projecte 22@". A Palma es té l'oportunitat de no repetir aquesta errada.

LA CIUDAD CUÁNTICA

Por Lourdes Durán

Un vientre de alquiler de excesos

Ahora que me había aplicado a aprender el significado de la arquitectura de las cejas tras un curso intensivo con distancia social y a solas con mi no siempre fiel pantalla, van y vuelven a destaparnos el rostro. Me encuentro de nuevo con esas bocas de sonrisas esmaltadas, o de dientes carcomidos, y también a los que desafiando la edad se colocan piezas llamadas brackets para poner orden en el morder y belleza para gustar.

Si algo es la arquitectura es concreción en el plano del espacio tridimensional para dar forma a los hábitats y a las ciudades. Solo que el siglo XX y el muy enfático XXI hace de las etimologías un auténtico galimatías. Ya me dirán, ¡arquitectura de las cejas! Ahora mismo, la palabra libertad ha dado alas y votos permitiéndoles gobernar a los más abyectos para que monten un chiringuito de la lengua española a un actor de tres al cuarto. Para un roto y un descosido. A más de 70.000 euracos al año. Toma ya libertad.

Libertad, la estoy escuchando demasiado en los últimos tiempos y me estoy empezando a mosquear. Se me están poniendo las cejas como capiteles corintios al ver las imágenes estos días de poco más de un centenar de jóvenes que han vivido su Gran Hermano, “secuestrados”, dicen ellos, porque se han puesto por montera la educación a ritmo de reggaetón, en un concierto que las autoridades permitieron y en el que se saltaron todas las normas de seguridad ante un virus, señores, que no se ha marchado. No solo sigue ahí sino que anda cambiándose de nacionalidad en sus cepas matariles.

No querían un viaje de fin de curso de aventura pues si no les bastaba con esos conciertos autorizados o esos botellones o las disco clandestinas montadas en garajes y otros zulos sin garantías de seguridad, ahora han tenido fin de fiesta con el foco mediático disparado. La sociedad del espectáculo cría cuervos que viajan a Mallorca por cuatro duros, se pasan por el arco de mis cejas la responsabilidad social, ¡y ezo qué é! y desparraman el virus, una Covid que ha matado a millones de personas.

Atentos a los movimientos en el balbuceante julio. Mientras salen por la puerta del hotel algunos de los jovenzuelos, con la boca llena de esa libertad grandilocuente que me enarca las cejas hasta convertirlas en campanarios góticos, gracias a la indulgencia de la fiscalía de Balears que en desacuerdo con el gobierno autonómico les ha devuelto a casa porque

entiende que es ilegal tenerlos confinados tras el contagio masivo, por la otra puerta han entrado los miles de turistas británicos con PCR negativa y más garantías. No me cabe duda que muchos de ellos eligen esta isla por idéntico motivo que esos estudiantes de la península: desmadrarse hasta caer rendidos.

No nos engañemos, seguimos siendo el destino preferido de ese turismo de borrachera. Y no pongan boquita de piñón, presidenta y consellers, ahora que les puedo ver la cara, su mirada no engaña. Mallorca es el vientre de alquiler de un turismo de excesos.

Ha tenido que ser una profesora de uno de esos institutos en los que estudiaron algunos de los jóvenes confinados la que ha puesto el dedo en la llaga: “Hemos vuelto a fracasar por culpa del individualismo, del egoísmo y de un egocentrismo mal gestionado”.

Lamento estar de capa caída, mis cejas dibujan un arco apuntado que no es de asombro sino de una infinita tristeza, porque no, no mejoramos. El virus nos ha hecho peores. Siento decirlo.

Nota: La periodista i escriptora Lourdes Durán publica els seus articles cada setmana a la web de Palma XXI, acompanyats per les il·lustracions de Toni Salvà.

CIUTAT

REVISTA DE PALMA

PALMAXXI

www.palmaxxi.com
info@palmaxxi.com